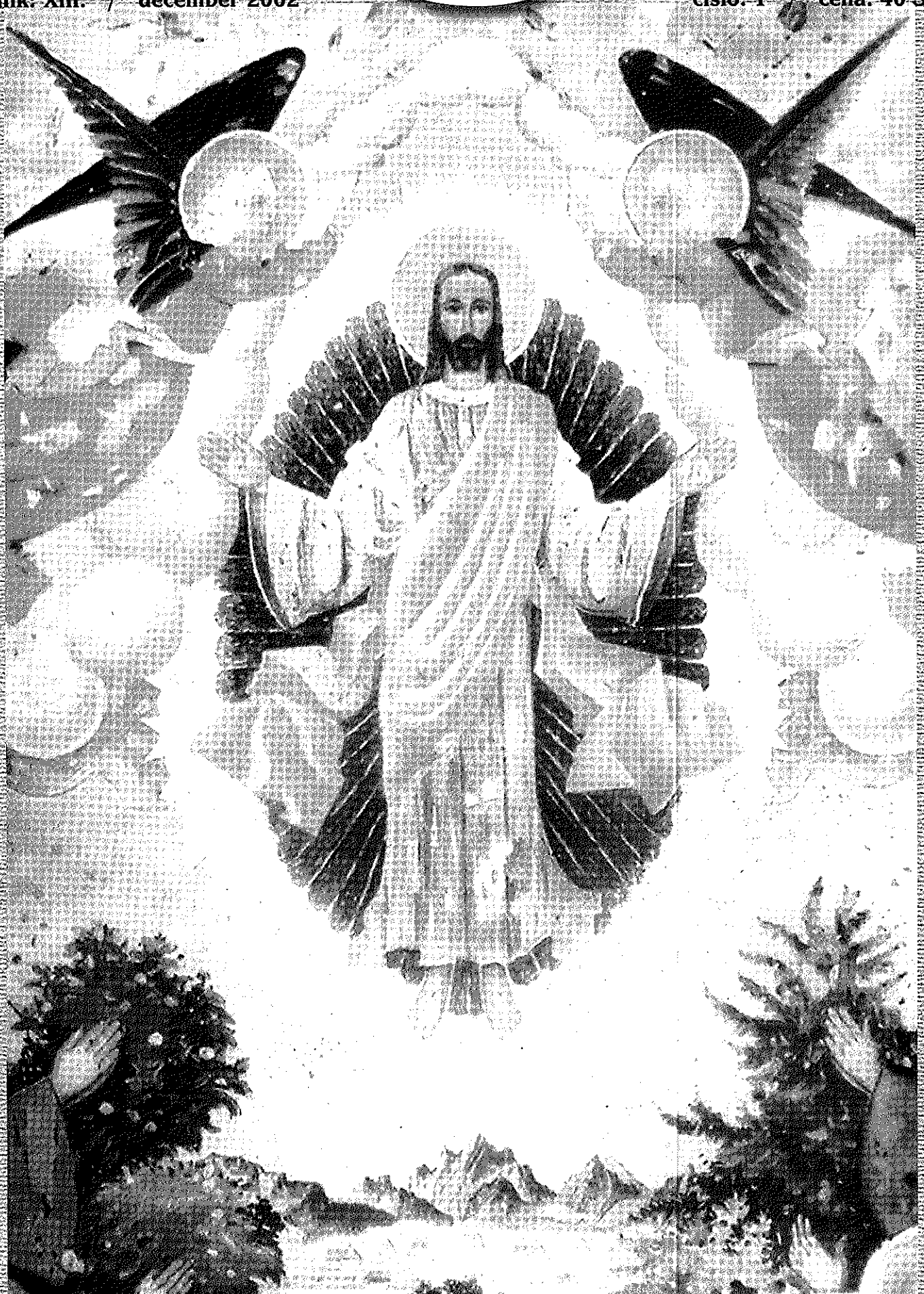

Proglas

Rocnik: XIII. / december 2002

číslo: 1 / cena: 40 Sk

Cyklus

IKONICKOSŤ

Erik Markovič

Pedspev

Zas bez slov. Na modrý kostolík padá ružový sneh

Ó prečo tmavé oči nám tak žiaria v tejto chvíli požehnanej nebesami, a tým, čo z nich padá. Veď som sa tá, Sváva, skoro ani len nedotkol, len som tá raz vzal na jar za ruku,

len som tá raz vzal jemne za ruku a úplne bez slov. Dovedol som tá pred Modrý kostol. Vyviedol som tá pred Modrý kostol z azúrového neba. Sama si tam stála

tak prostovlasá pod stromom, pod súmračnou klenbou. Potriasol som ňou iba tak zľahka. Potriasol som ňou, tou rozkvitnutou snežnou čerešňou. A spal som ti ružové lupene do vlasov.

Hieros gamos

Netreba slov. Cez krov nebeský. Milostný lov

Utekáme tam, lebo len vo vysvietenom kostole sa vraj nesmie ani v najmenšom klamať, aby prehovorila sama najrýchlejšia pravda.

Chceme si čosi dôležité povedať, ale v tej chvíli, keď to všetko naraz pochopíme, pri dorastajúcom splne, až kam nás to spolu hore tiahne, len od dojatia naprázdno otvoríme ústa.

A nemôžeme sa zrazu ani nadýchnuť, krátko pred tým, než sa pery dotknú, ešte aj stúpajúce gotické klenby a úžiace sa múry medzi nimi nás ženú k sebe.

V sieniach, v kamenných sietkach spletených z chrámových rebier a vitráží, v hostiách vábiaco splnom svetla duchovné návnady ľubostných kázní náboženstva lásky, vonia tvoj tymian.

Otvárame od údivu a nevyšľavosti ústa, ako nočné, hviezdami trblietajúce ryby, keď nás božské ruky evanjelistov, ťahajúce siete chrámov za zúžené veže, za kríž do neba, cez slnečný priezor presekaný v nadoblačnom ľade svetlom zmŕtvychvstania a nanebovstúpenia Krista, až kým nás nevylovia spasených na druhý svet.

Yzop, yzop, Bogorodica

Prebudený

Vaším krokom, rozochvievajúcim krehké tabule okien, naklonený z balustrád, vidím Vás dole cupitať po ľade, jemne, akoby Ste kráčali niekomu po chladivých ústach, každým krokom na klenby štíhlych chodidiel bozkávaná, cudne, akoby Ste neustále boli hlboko obdivovaná sklennými pohľadmi až odkiaľsi zdola. Z boha zaliateho zamrznutou riekou. Raz lámajúceho ju na kryhy, s pomocou Bohyne nebies, s pomocou božou všetkého nanebovstúpajúceho.

Aj keď by som prevelmi rád, Vaše nevyrieknuté, pravé slávne volanie - ó, pomiluj, zmiluj sa nad nami,

aspoň zčasti vyslyšal, i keď je nemiestne mi tykajúce, prosím nehovorte Nám, že už len preto Ste presväta. Aj keď Vám pri tom z každej rozšírenej zrenice vyžaruje temná svätožiara. Veď už len tá čiara zbiehajúca sa z okolia Vášho milostného lona

spájajúca sa a pokračujúca dole medzi nohami až na zem, je v chôdzi rozoklane vibrujúcim, čiernym jazykom vretenice, ktorým tá zvnútra len zľahka vyrušuje, keď predo mnou na ceste k lôžku tancuješ, keď vysokými a úzkymi, ó, opátkami sklonené hlavy pod nami na jed rozdrčuješ.

Hereotikon

Až keď sa mi na pleci rozplačes, začínam si tá mylíť so slziacou ikonou východobyzantského ó brađu, ktorej akési moje heretické s klony vypálili vnútro pokojného kláštora.

A aj keď ich moja hlava cirkrvná racionálne exkomunikovala podľa línie aristotelovsko-scholastickej tradície a v rámci zástupov hierarchického organizmu mužstiev pápežskou bulou ods údila na najnižšie pekelné postavenie,

Tak aj napriek tomu, alebo možno že práve preto sa dopustili smrteľného hriechu a bohorúhačky niekoľkokrát s výkrikom zúrivo prebodli napnuté plátno alebo mäkké javorové drevo v spodnej časti svätého obrazu, tam, kam až nevznešene ledva dosiahli.

No čo už teraz - len pri spoločnej modlitbe potierať vonným olejom do čierna spálené okraje rán, keď zrazu ani neviem ako sa stávam tebou pomazaným zarasteným kráľom, ale aj napriek tomu čosi tak silné z vnútra ma núti vrhnúť sa ti k štíhlym nohám, aj s rachotom všetkých tých inšancií a popruhov na ramenách, a orodovať, adorovať, a to všetko s úctou, v duchu len tých najlepších mariánskych tradícií.

Exit us

Illuminatio eikóné

Každé ráno sa všetci jeden po druhom, v strede našich pitvaných domovov rútime priamo nadol, len o čosi pomalšie ako samovražedný skok strmhlav, smrťhlav má tvar škrvny na chodníku, až na žulovej dlažbe.

A večer zas s kvílením stúpame presne tou istou, až takmer incestnou šachtou, len o čosi rýchlejšie, než by nám trvalo nanebovstúpenie hranatou špirálou.

Je doba urýchľovaných, netrepeživých a zadenbených výstupov a plynulo zadržovaného, zmierneného klesania, oddaľovania smrti a zrýchľovania života nevecného.

Spomalenie s výdychom klesáš, temná madona moja, ale nie na mňa, zadenbená zvyškami ikonostasov, do vnútra obrátených surovou, nepomalovanou stranou, a nemôžeš ani len vidieť tú závratnosť, ako keď sa rozochvený horizont, pri tvojom páde do podsvetia, scvrkne až na mesiac.

Mierne zrýchlene ma vynáša, strnulého a bez pohybu, až kanonizovaného, a napriek tomu sa neviem dočkať chvíle, keď ma stehná vystrelia úžľabinou Kobylí až na vrchol a s horiacou tvárou bez hanby preniknem slnkom.

Práve vtedy, keď neustále sa približujúce a zväčšujúce slnko sa svojim rastúcim obvodom konečne stotožní s podpáleným horizontom, nadobudnutým zo svietiacej

zrenice, rozširujúcej sa na gloriolu a z glorioly až na mandorlu, a moja podoba pre tých čítajúcich z hviezd vstúpi do obrazu, do ikony so žiariacim podkladom, so zlatým až slnečným nebom.

የገጠናው ገጽ

ISSN 1335-6755

